Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 194 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 10, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1997 р. Ч. 194 РІК CIV.

КИЇВ ОПРОТЕСТУВАВ ЗАХОПЛЕННЯ ЦЕНТРУ УПЦ КП

Київ. — 7-го жовтня, із запізненням більш, як на тиждень, Україна висловила протест Росії з приводу захоплення російською міліцією церковного комплексу в Ногінську під Москвою, який належить Українській Православній Церкві Київського Патріярхату, повідомили засоби масової інформації.

Того самого дня десятки священиків і вірних пікетували Верховну Раду України, протестуючи проти того, що українські власті нічого не зробили для повернення Богоявленського собору, семінарії і монастиря законним власникам.

Представник міністерства закордонних справ Дмитро Свистков сказав, що Україна передала через амбасаду Росії в Києві дипломатичну ноту у зв'язку з „незаконними діями міліції в Ногінську". Він додав, що такі дії можуть „викликати антиукраїнські почуття в Росії і антиросійські в Україні".

Згідно з УНІАР, МЗС заявило, що „силове вирішення міжконфесійних суперечностей суперечить нормам міжнародних відносин". Як сказано в інформації, воно також „ухвалило рішення про проведення праці зі сприяння організації мирних переговорів для владнання конфлікту між РПЦ і УПЦ".

Як відомо, 29-го вересня міліція з представниками федеральної служби безпеки зробила облаву на церкву, побивши і арештувавши сотні вірних. Архиєпископові Адріянові зломано руку і накладено кайдани, не зважаючи на депутатську недоторканість. Захоплення центру УПЦ КП в Росії відповідає нещодавно прийнятому законові про релігії, згідно з яким Російська Православна Церква дістала великі привілеї за рахунок обмеження прав інших конфесій.

Київський Патріярхат відразу зареагував на захоплення, закликаючи Уряд захистити українських православних в Росії і тим самим виконати обіцянку, дану в серпні цього року на 2-му Світовому форумі українців. Однак українське керівництво зволікало зі заявою понад тиждень.

Російський закон про релігії засудили лідери ряду світових релігій і керівники демократичних країн. Він порушує російську конституцію і створює умови для чергових репресій в Росії.

С. Головатий звинуватив Уряд в обмані

Київ. — 8-го жовтня колишній міністер юстиції Сергій Головатий ще раз ствердив, що Україна стратила цього року понад 10 в'язнів і звинуватив український Уряд в тому, що він обманює Раду Европи, повідомили засоби масової інформації.

Заяву цю С. Головатий зробив перед зустріччю членів Ради Европи, запланованою на 10-11-го жовтня. На зустрічі має бути Президент України Леонід Кучма, від якого вимагатимуть пояснення слів колишнього міністра, адже два роки тому, вступаючи до цієї організації, Україна пообіцяла зупинити смертну кару.

Реагуючи на попереднє твердження С. Головатого про страту в цьому році 13 осіб, Рада Европи заявила, що пошле до Києва спеціяльну делегацію, яка має перевірити, чи колишній міністер має рацію. Уряд заперечує слова С. Головатого, однак деякі урядовці покликаються на те, що інформація про виконання смертних вироків є державною таємницею.

С. Головатий же зазначив, що робити секретним інформацію щодо страти людей є звичкою, набутою ще за Сталіна. Навіть міністер юстиції не дістає повної інформації щодо виконання смертних вироків. За його словами, Україна є єдиним членом Ради Европи, яка вважає страту державною таємницею. Засекречування є продовженням сталінської традиції, коли знищували мільйони людей. Цифри були настільки шокуючими, що їх потрібно було приховувати, заявив колишній міністер.

С. Головатий показав агентству Ройтерс „Дані державної статистики. Ч. 16" з 21-го серпня цього року, згідно з якими за перші шість місяців 1997 року до страти засуджено 73 осіб і 13 страчено. У документі сказано, що чотирьох в'язнів застрілено в Криму, по два на Одещині і Луганщині, по одному на Київщині, Миколаївщині, Івано-Франківщині, Херсонщині і в Севастополі.

Заступник міністра юстиції Ігор Пукшин заявив 7-го жовтня на сторінках газети „Україна Молода", що дані, наведені С. Головатим, датовані груднем минулого року і стосуються смертних вироків за 1995-96 роки. З того часу, сказав І. Пукшин, Україна дотримується своїх зобов'язань перед Радою Европи. С. Головатий же відкинув це твердження, зазначивши, що грудень цього року ще на наступив.

Дані С. Головатого відповідають даним Міжнародної амнестії, яка, за її твердженням, дістала їх від Міністерства Юстиції України.

Рада Европи також повідомила, що отримала листи від 10 родин в'язнів, засуджених на смерть. У листах містяться скарги на те, що рідні давно не мають жодних вісток від засуджених. „Батьки і родичі повинні знати про долю засуджених осіб. Особа не є власністю держави", — сказав С. Головатий. Він також заявив, що Україна повинна відкинути набуту за совєтських часів практику говорити одне, а робити зовсім інше.

А. Ґрінспен остерігає перед інфляцією

Вашингтон. — У середу, 8-го жовтня, Ален Ґрінспен, голова Федеральної ради валютних резерв, попередив американську громадськість перед можливою загрозою інфляції. Своєю пересторогою А. Ґрінспен викликав негайне занепокоєння серед інвесторів, які звикли до існуючих ідеальних економічних обставин, що сприяли їхній торгівлі цінними паперами на біржах. Крім того, його заввага збільшила можливість центрального банку підвищити відсотки позичок, а з тим і гальмування економічного росту в країні.

Для аналітиків і фінансових бірж пересторога А. Ґрінспена було досить несподіваною, бо зовсім змінила його дотеперішню настанову. Впродовж минулих місяців цього року А. Ґрінспен був обережним прихильником думки, що технологічні користі та інші посередники уможливлювали економіці стримувати інфляцію, не зважаючи на її ріст і значний спад безробіття. Негайно після опублікування заввав А. Ґрінспена цінні папери на нюйоркській біржі почали падати в ціні, але до кінця дня все частинно успокоїлося, одначе американський долар втратив дещо на вартості.

Економісти з яких багато досі уважали, що Федеральна рада валютних резерв залишить відсотки позичок незмінними до кінця року, бо не має жодних наявних познак інфляції, тепер кажуть, що підвищення позичкових стіп може стати дійсністю дуже швидко, навіть вже на наступному засіданні Федеральної ради валютних резерв, яке має відбутися 12-го листопада. Це збільшить кошти позичок і тим самим зупинить економічний ріст, щоб запобігти прискоренні інфляції.

Тимчасовий спад цін на вартісні папери на нюйоркській біржі, А. Ґрінспен приписав „нераціональному захопленню" інвесторів, які забагто вчиталися у слова голови Ради валютних резерв.

Північна Корея має нове „сонце майбутнього"

Пйонґянґ, Північна Корея. — У комуністичній Північній Кореї відбулася подія, що мала значення загальнонародного свята: офіційне обрання Чонг Іль Кіма, сина попереднього вождя Кім Іль Сонга, генеральним секретарем Робітничої партії Кореї.

Відтепер формальна назва того посту вже не включатиме слів „центральний комітет", а цим самим підкреслюється, що Ч. І. Кім очолює всю партію. В урядовому повідомленні цю подію інтерпретується як „віддзеркалення твердої переконаности і непорушної волі народу, який, успадковуючи в чистоті славну історичну традицію, хоче мати біля керма партії і революції товариша Ч. І. Кіма".

В середу, 8-го жовтня, від самого ранку мешканці північнокорейської столиці у святковому вбранні співали і танцювали на вулицях, телевізія і радіо передавали пісні на прославу „дорогого вождя", „провідної зірки", „сонця майбутнього" К. Ч. Іля.

На цю пйонґянґську подію ентузіястично відгукнулася Москва. Олег Шейнін, колишній високопоставлений партійний функціонер і голова товариства, яке й досі називається Рада ТПК—КПСС, сказав у розмові з журналістами, що „обрання товариша Кіма є великою подією у міжнародному комуністичному русі". А теперішній лідер російських комуністів Геннадій Зюганов запевнив, що у найближчі дні надійшле на адресу „вождя братської партії найтепліше поздоровлення".

Голова російської Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський з цього ж приводу порадив урядові Росії „невідкладно подумати про поглиблення російсько-північнокорейських взаємин". В. Жириновський остеріг, що коли Росія не спроможеться на „динамізм у стосунках з Північною Кореєю, то її випередять З'єднані Стейти Америки, які діють на Сході набагато активніше, ніж Москва, а такий розвиток ситуації є для нас небажаний".

Українські піяністи захопили Париж

Київ(Р.Р.). — В суботу, 4-го жовтня, газета „Киевские Ведомости" повідомила про повернення з Франції в Україну юних піяністів з Херсонської школи мистецтв „Ювента".

Юні піяністи взяли участь у міжнародному конкурсі ім. Святослава Ріхта, що відбувся в Парижі 16–26-го вересня 1997 року.

У конкурсі взяли участь 84 талановиті виконавці Америки, України, Франції, Греції, Польщі, Ізраїля, Мехіко і Росії.

Передбачалося, що вихованці відомої Московської музичної академії ім. Гнєсіних затьмарять усіх інших, однак українські музиканти продемонстрували, що і вони мають не гірші таланти і вишкіл.

В групі 10-річних піяністів перше місце здобула 10-річна Олександра Лук'яненко, а третє — 9-річна Олександра Довбиш. Ще одна херсонка — 14-річна Ірина Карпова за виконання надзвичайно складного „Скерцо" отримала спеціяльний диплом конкурсу і запрошення від одного з французьких імпресаріо на гастролі в Париж. Суму контракту поки що не розголошують. І. Карпова вже раніше цього року стала лавреатом міжнародного конкурсу піяністів в Італії, а також перемогла в номінації „Надія" в Херсоні, проведеній в рамках конкурсу „Людини року-97".

Є. Марчук побував у Великобританії

Київ(Р.Р.). — Депутат Верховної Ради України Євген Марчук відвідав Великобританію на запрошення щорічної конференції лейбористів, яка закінчилася 3-го жовтня.

Пізніше в інтерв'ю для радіо Бі-Бі-Сі Є. Марчук сказав, що сучасна соціял-демократія, особливо европейська, демонструє дуже високе приміненння до сучасних вимог життя і має велику підтримку більшости населення европейських країн. У 15-ох країнах Европейського союзу соціял-демократи в результаті перемоги у виборах мають дев'ять прем'єр-міністрів, а в 13-ох країнах — входять до правлячих коаліцій.

Є. Марчук розповів, що бачив прем'єр-міністра Великобританії Тоні Блера в дні разом з його передвиборчою групою у Великій Британії. Бачив його дуже раніше у Мальмо, Швеція, на форумі европейських соціял-демократів. Тепер почув надзвичайно важливу його промову для Великобританії на щорічній конференції лейбористів. З цих зустрічей і промов у Марчука склалася певність, що „в Европі з'явилася політична фігура найвищої кляси". На думку Марчука, Т. Блер зможе впливати на ситуацію в Европі.

В інтерв'ю для газети „День" Є. Марчук сказав, що після 18 років перебування в опозиції лейбористи знову володіють країною та що Т. Блер проголосив на конференції курс на побудову модерної Великобританії. За словами Блера, Британія звільнилася від ілюзій і знає, що вона не може бути наймогутнішою, але „може бути найкращою". Лейбористи відмовилися від соціялістичних закликів до націоналізації провідних галузей еконо-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р В. Борисенко розповідає про Холмщину і Підляшшя

Н. Даниленко і д-р В. Борисенко в редакції „Свободи"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). Вкінці маємо щастя пізнати співавторку та головну редакторку цінного видання „Холмщина та Підляшшя", що побачило денне світло завдяки Наталії та Івана Даниленків, а зокрема Наталії, яка і приходить тим разом до редакції, щоб представити д-р Валентину Борисенко. Від неї довідуємося, що гостя з Києва, з якою Н. Даниленко працювала тісно впродовж чотирьох років над виданням книжки, матиме принаймні дві доповіді на цю тему тут в ЗСА, а відтак буде ще і на близькому Конгресі СФУЖО, що запланований на кінець місяця жовтня в Торонто.

Вперше д-р В. Борисенко говоритиме в Українському Музеї вже у неділю, 12-го жовтня, о год. 2-ій по полудні на тему „Вивчаймо Холмщину та Підляшшя", а відтак у Філядельфії в неділю, 19-го жовтня, підготовлятиться заходами Фінасової комісії СФУЖО презентація книжки „Холмщина і Підляшшя" із головною доповіддю гості з Києва та гарною мистецькою програмою в Українському Освітньо-Культурному Центрі о год. 4-ій по пол. Про все це інформує нас Н. Даниленко докидуючи ще і можливість третьої лекції на цю саму тему д-р В. Борисенко у Вашінґтоні.

А гостя має справді багато що сказати та повчити, бо ця тема стала її впродовж довгої праці та співпраці із численними іншими співавторами, а передусім із Н. Даниленко особливо близька серцю. Це завважуємо із розмови та того, що д-р В. Борисенко, як професор історичних наук Київського Університету ім. Т. Шевченка, зуміла захопити темою своїх студентів до цієї міри, що має декілька, які працюють над тим питанням, а один вже пише дисертацію.

Взагалі д-р В. Борисенко знайшла дуже щирий відгук вже у часі своєї кропіткої праці, яку ділила із Н. Даниленко, дуже часто в пошукуванні за джерелами, матеріялами та архівами. Розпо-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні
(З інформацій УНІАР)

О. МОРОЗ КРИТИКУЄ ПРОГРАМУ „ЧИСТІ РУКИ"

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз на спільній з головою італійського сенату Ніколо Манчіно пресовій конференції 3-го жовтня сказав, що програма боротьби з корупцією та організованою злочинністю „Чисті руки" має „невизначений характер і незрозумілу ідеологію". Ця програма, на його думку, „не має відношення до проблеми боротьби з корупцією". О. Мороз наголосив, що від операції „Чисті руки" залишаються тільки сліди від пальців. В Італії ж досягнуто великих успіхів у боротьбі з мафією, але для цього Україні необхідно мати незалежні суди і прокуратуру.

ФЕСТИВАЛЬ „КИЇВСЬКА ПАРСУНА"

КИЇВ. — Тут розпочався п'ятий міжнародний фестиваль камерних театрів „Київська парсуна", який триватиме два тижні. Фестиваль розпочався виставою „Зачароване коло" за твором Лесі Українки. Кияни і гості столиці побачать десять вистав, поставлених у майстерні театрального мистецтва „Сузір'я". Художній керівник — народний артист України О. Кужельний. Майстерня є організатором цього фестивалю. Вистави пройдуть також у „Театрі у кошику", Львів, і кількох камерних театрах Румунії, Югославії, Йорданії, Франції і Німеччини. Серед них — моновистави у виконанні українських акторів, які працюють за кордоном.

КОНСТИТУЦІЮ ЧІПАТИ НЕ БУДУТЬ

КИЇВ. — Конституція України впродовж найближчих років має бути недоторканою, заявив 7-го жовтня Президент Леонід Кучма. За його словами, спроба внести поправки до Конституції порушила б правну систему. Як відомо, цього літа голова Верховної Ради Олександер Мороз хотів внести зміни в Конституцію з метою зміщення балансу сили між Президентом і парляментом. Перед тим Л Кучма пропонував продовжити термін теперішньої Верховної Ради на один рік, що не передбачено Конституцією.

Л. КУЧМА ЩЕ РАЗ ПІДТВЕРДИВ ВІДДАНІСТЬ РЕФОРМАМ

КИЇВ. — 7-го жовтня Президент України Леонід Кучма прийняв новопризначеного голову місії Міжнародного Валютного Фонду в Україні і запевнив його, що Україна не відмовиться від обраного курсу реформ. Під час переговорів Л. Кучма і Мохаммед Валаві обговорили подальше співробітництво, констатували досягнення високого рівня взаєморозуміння. Президент сказав, що майбутні вибори не змінять задекларованої в 1994 році економічної політики, бо в Україні сьогодні достатньо зформована політична система. Під час зустрічі обговорено також здійснення програми фінансової допомоги „стенд-бай". Представник МВФ заявив, що тепер існують добрі передумови для економічного зростання в Україні.

ЗНИЗЯТЬ ПОДАТОК

КИЇВ. — 7-го жовтня віцепрем'єр Сергій Тигіпко повідомив, що Уряд збирається знизити на 5 відс. податок від заробітної платні, який становить сьогодні 48 відс. Високі податки змушують багатьох людей приховувати від держави свої прибутки.

ОМОЛОДЖУЮТЬ ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

КИЇВ. — Міністер внутрішніх справ Юрій Костенко заявив на пресконференції, що з правоохоронних органів частіше звільняють скорумпованих працівників і замінюють їх молодшими і кращими кадрами. За три роки, сказав він, змінено керівництво обласних відділів міліції на понад 70 відс. За його словами зменшено також заборгованість у платнях з чотирьох-п'яти місяців до двох. Міністер сказав, що за перші дев'ять місяців цього року зменшилася загальна кількість злочинів у 17 областях і на чотирьох транспортових магістралях. Затримано 34 найманих убивці, а за майже сотнею потенційних вбивць ведеться стеження.

У СВІТІ

В ЄРУСАЛИМІ У ВІВТОРОК, 7-ГО ЖОВТНЯ, Червоний Хрест передав до ізраїльського архіву понад 60,000 документів з часів Другої світової війни та визнав свою вину „моральної неспроможности", не виступивши проти нацистського геноциду, котрий знищив 6 млн. жидів. Документи на 30 кружельцях мікрофільмів передано до архівів голокостського меморіялу Яд Вашем. Їх також у такій же скількості передано до Музею голокосту у Вашінгтоні та Жидівського документаційного центру у Парижі.

У СЕРЕДУ ,8-ГО ЖОВТНЯ, ВПЕРШЕ за вісім місяців віч-на-віч зустрілися ізраїльський прем'єр-міністер Беньямін Нетаняґу та провідник палестинців Ясир Арафат. Зустріч була заініційована Америкою, щоб знайти вихід з теперішнього безвихідного становища в справі мирних переговорів на Близькому Сході. Зустріч відбулася на перевірочному пункті вступу до смуги Ґази, Ерез, де також був присутнім американський посередник Денис Росс. Обидві сторони відмовилися коментувати що буде обговорюватися на цій зустрічі, але сказали, що обидва державні мужі мали тільки по одному дорадникові. На думку аналітиків це вказує, що ця зустріч буде радше спробою порозуміння, а не вирішуванням будь-яких питань.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 7-ГО ЖОВТНЯ, введено у життя правило Федеральної комісії зв'язку, котре дозволяє власникам платних публічних телефонічних апаратів жадати будь-яку їм до вподоби ціну за місцеві розмови. Федеральна комісія зв'язку уважає, що її рішення дасть можливість конкурування, що в свою чергу стане стабілізатором цін. Одначе окремі угрупування покупців передбачають, що знесення контролі спричинить підвищку цін принаймніше на 40 відсотків, що означатиме 10 центів більше за розмову, котра досі коштувала 25 центів.

НОВА АДРЕСА УНСоюзу, „СВОБОДИ" і „Українського Тижневика"

яка ввійде в життя від

понеділка, 13-го жовтня 1997 року:

SVOBODA
P. O. Box 280
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Світові з'їзди, а що далі?

Українська спільнота тепер у періоді з'їздів, хоча до того ми завжди готові бо любимо зустрічатися, говорити та пригадувати із друзями „давні добрі часи".

Але в останньому часі їх таки тьма-тьменна і то різного роду і значення. Багато це, як звичайно, „ліття", а що в цьому році можна пригадувати різні 50-річчя української спільноти, то і з'їздів особливо багато. Коли вони мають товариський характер, тоді не важливе, як вони проходять і з яким вислідом, але коли їм надається ім'я „світових", тоді вже справа інакша та вимагає більшої уваги і призадуми.

Отож коли вони світові, тоді приїжджають на них делеґати з усіх сторін світу, де живуть українці більшими скупченнями та ведуть своє спільне організаційне життя. Від тих саме представників нашої громадськости вимагаємо звітів, інформацій, порад, так як вони вимагають це від централі, до якої належать. Стороння публіка, яка тільки читає про такі світові з'їзди, розуміється, крім їх перебігу, хоче знати, що вирішено та які питання були порушені, цікаві для цілої нашої спільноти чи для нашої молодої держави.

Зовсім недавно мали ми нагоду слідкувати за Світовим форумом українців, що широким відлунням ще далі не сходить зі сторін української преси та дискусій, правдоподібно із-за браку конкретних постанов чи напрямних праці, на які усі були цікаві.

Тепер перед нами два зовсім інші характером і учасниками світові з'їзди — пластовий і жіночий. До конгресу СФУЖО, що має відбутися при кінці жовтня у Торонто, маємо час ще повернутися на цьому місці, але загальний 13-ий вже з черги пластовий з'їзд, відомий під назвою Конференція українських пластових організацій, проходитиме від 11-го до 13-го жовтня у Готелі Рамада в Ню Джерзі, та його учасники із усіх країн, де діє Український Пласт, а зокрема ті, що приїжджають з України, дають запоруку, що там рішатиметься дальша доля пластової організації, принаймні на найближчі роки, а маємо надію що і на дальші.

Коли згадуємо перший такий загальний з'їзд, що відбувся в Ніягара Фоллс у 1954 році, коли головне питання, яке стояло тоді перед пластунами, було — чи слід їм розпаковувати символічні наплечники, які тримали готові для повернення в батьківщину, то можна ствердити, що за цього останнього півсторіччя пройшло багато, дуже багато змін у пластовій організації на нових місцях поселення, а що вже говорити про останні роки, коли відновлено її в Україні та очі усіх пластових провідників звернені саме на цих „нових" пластунів, які мають рішати дальшу долю 85-літньої пластової організації.

Тому це теперішнє світове зібрання пластових провідників стоїть перед дуже серйозними питаннями, які треба б розв'язати з думкою не лише до чергового зібрання за три роки, але на дальше майбутнє — майбутнє не тих, що тепер стають у проводі, але тих, що є ще сьогодні м'яким людським матеріялом, з якого можна виробити відповідальних, здорово думаючих і чесних молодих людей, які далі будуть іти з незмінною девізою вірности Богові та Україні, що була від початку виписана у серці кожного пластуна.

Маймо надію, що ця незмінна девіза буде ясніти із кожного закутка нарад 13-го КУПО і що вона і тільки вона не допустить до неправильних висновків, проблисків особистих амбіцій та некорисних постанов учасників того збору, де повинна рішатися дальша доля великої частини української молоді, що вже завтра може бути у кермі нашої громади на поселеннях і в Україні.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Д-р Олег М. Волянський

АЛЬТЕРНАТИВИ ЛІКУВАННЯ

Народна медицина є, мабуть, такою давньою, як людство. Знаємо, що лікування зелами було відоме вже в античному Єгипті і Китаї, але з часом цивілізація відсунула набік народне лікування, іґноруючи досвід тисячоліть. Все таки і зараз чимало ліків виробляється із рослин, як, наприклад, лік на серце Діґіталіс, заспокійливий засіб Велеріяна, знеболюючий лік Беллядонна, проносний середник „рицина" і інші, але перевагу мають штучно препаровані хемікалії. — Останніми роками бачимо тенденцію повернення до стародавнього лікування при помочі природних середників — рослин. Цю тенденцію називають поверненням до „альтернативного лікування".

На цю тему знаходимо цікаву статтю в американському психіятричному офіціозі „Психіятричні Новини" з 17-го вересня 1997 року, під заголовком „Альтернативна медицина — минуле є прологом". Автор статті д-р Ричард Карем пише про зростаючу тенденцію вживати природні зела у лікуванні психічних хвороб, зокрема депресії. Наприклад, популярним став лік, приготовлений із рослини "Hupericum Perforatum", відомої під назвою „Зело св. Івана", що є розповсюдженою у поміркованому та тропічному кліматі. Минулого року вийшли друком дві книжки, які обговорюють справу цього „альтернативного" лікування, що його Американська психіятрична асоціяція (до якої і я нележу) все ще іґнорує, вважаючи його ненауковим.

Психіятр д-р Гаролд Блумфілд написав книжку під заголовком „Гіперікум і депресія", а д-р Майкл Мирі книжку „Природні альтернативи до Прозаку" ("Prozac" — популярний хоч і контроверсійний лік проти депресії). Д-р Мирі рапортує, що результати вживання екстрактів із рослин „Гуперікум" і „Кава" (ця остання росте на островах Тихого океану), вказують на те, що вони є корисні у лікуванні деяких психічних станів. Цих ліків щораз частіше вживають, зокрема в Европі, замість штучно приготованих хемічних препаратів. Досвід виявив, що ліки, приготовані із природних зел, дають у висліді багато менше ускладнень, ніж штучно спрепаровані хемікалії. Автор звітує, що, наприклад, у Німеччині „Гіперікум" вживається 15 разів частіше у лікуванні депресії, ніж популярний в Америці лік „Прозак".

Відомий американський лікар Джеймс Ґордон, професор психіятричного департаменту у Джорджтавнському університеті, є автором численних публікацій з ділянки „альтернативного" лікування. Він каже: „На мою думку, психіятри і лікарі взагалі повинні дивитися на кожного пацієнта, як на унікальну особу, і не вважати, що цей самий лік надається до лікування однаково для всіх".

Очевидно, не треба надмірно перехилятись виключно в сторону зел, вважаючи їх „магічними кулями" в кожній ситуації. Д-р Ґордон суґерує, щоб на з'їздах Американської психіятричної асоціяції запровадити доповіді і дискусії на тему „альтернативної медицини", бо щораз більше психіятрів бачить обмеженість лікування стандартною фармакотерапією і шукає інших способів допомогти пацієнтам. Береться під увагу „медитація", відпруження, „акупунктура" і, очевидно рослини, бо психіятр намагається збалянсувати цілу особу пацієнта.

Тепер все ще існує сильна опозиція до „альтернативного" лікування, але це зрозуміле. Лікарі ж практикують те, чого навчилися у медичній школі, а там не вчили про „альтернативну медицину". Їх учили лише про два аспекти психіятрії: лікувати хамікаліями і застосовувати традиційну психотерапію. На думку д-ра Ґордона, психіятрія повинна включити до свого лікувального арсеналу різні відміни, бо це „властиве психіятричному світоглядові".

У короткій редакційній статті в „Прихіятричних Новинах" на цю саму тему підреслено важливість лікування рослинними засобами і застосування альтернативних середників. Цією справою займається Бюро альтернативної медицини при Крайовому інституті здоров'я. Голова цього бюра д-р Вейн Джонас каже: „Завданням медичної науки є постачати інструменти для полегшення людських терпінь, а не триматися сліпо догми із вузьким світоглядом". Дійсність вказує на те, що у 1990 році одна третина американців відвідувала тих, що практикують альтернативну службу здоров'я, і заплатили 13 більйонів дол. за цю обслугу. Половина хворих на рака чи на АІДС вживали нешабльонних засобів лікування під час своєї хвороби. Опитування вказують на те, що більшість лікарів у ЗСА скерували своїх пацієнтів на альтернативне лікування, а 80 відсотків студентів медицини бажають, щоб включити його в їхній курс навчання.

Про лікування зелами існує також українська література. Мені відомі три автори: д-р Юрій Липа, д-р Василь Кархут і д-р Софія Парфанович. Лікар ці відомі теж як громадські діячі та письменники. Д-р Липа написав три книжки на цю тему: „Фітотерапія", „Цілющі рослини в давнині і сучасності" та „Ліки під ногами". Д-р Кархут, котрий був активним пластуном, є автором книжки „Ліки навколо нас".

Юрій Р. Рибак

Індійці в Америці

У XIX сторіччі на заході ЗСА жило тільки до 2,000 індійців, а в 1907 році прибуло багато їх, щоб будувати залізницю. Але щойно завдяки новим іміґраційним законам у перших десятьох роках, почавши від 1965 року, прибуло з Індії до Америки 100,000 осіб. Перепис населення ЗСА з 1990 року подає, що вже майже 600,000 індійців живе у великих американських містах, а 160,000 — у стейті Каліфорнія.

Сукупність основних рис економіки індійців продовж років драматично змінилася. Коли перші іміґранти були сільськогосподарськими і промисловими робітниками, то сьогодні значне число зайняте у таких професіях, як медицина, бухгальтерія та інженерія, бо була змога використати знання, здобуте вдома. Багато індійців, які приїхали до ЗСА на студії, залишилися і стали поважними професорами і науковцями світового маштабу, а для Америки здобули нагороди Нобеля з медицини (1963) і фізики (1983). Індійці займають менаджерські пости в компаніях або мають власні підприємства, як наприклад у Флащінґу і Квінсі, стейт Ню Йорк. Відомим є теж, що індійці провадять майже одну четверту всіх американських готелів і мотелів, які часто стають „родинним бизнесом". Проникливість індійського розуму і бизнесу виявляється на півдні від Сан Франціско, у Сілікон Веллі. Тут працюють тисячі індійських інженерів, а в організації TIE (The Indus Entrepreneurs) між сотнями членів є прізвища індійців, активних у комп'ютерській індустрії. Знавці завважують, що тут саме „дуже ефективна життєздатність модерної Америки об'єднується з багатою спадщиною і філософією Індії". І хоч індійці творять тільки піввідсотка цілого населення Каліфорнії, та вони мають досить поважний вплив на індустрію, де працюють, і на довкілля, де живуть.

Загальна опінія американської спільноти вважає індійців працьовитими, заможними та передовими в професії та освіті. А в порівнянні з іншими етнічними групами вони мають відносно високий життєвий стандарт, осягають високі наукові ступені і мають добре зайняття. Американські індійці не лише беруть участь у розвої американської літератури науковими, популярними, белетристичними творами, за які їх нагороджують, але теж є активні в музичному житті. Ось хоч би Зубін Мега, родом з Бомбею, відомий як дириґент і музичний директор американських і світових симфонічних оркестр.

Індійці прийшли до переконання, що коли жити в ЗСА, то треба теж цікавитися американським політичним життям і підтримувати кандидатів обох партій. Товариство індійців в Америці домоглося включення їх в офіційну етнічну групу „Азіяти і острів'яни Тикого океану", а не в групу „Кавказька біла". Причина тут проста: азіятська етнічна група користає з особливих законів, які не охоплюють білих!

Індійці спокійно прийняли багато дечого з американської економіки і суспільности, та все ж таки в основному задержали свою батьківську культуру і традицію. Може і тому намагаються передати своїм дітям традиційні вартості Індії, а в парі з тим їх переконати, щоб одружувалися зі своїми і зберігали спадщину, що існує тисячі років.

На жаль, у дійсності американські індійці не є суцільною групою, бо прибули з країни, де живе один більйон людей, де є 14 основних мов і 500 місцевих говірок, де жителі їдять різні харчі та мають різні звичаї. Ось навіть на американських вулицях міст бачимо індійок, які носять „сарі", тобро ярди кольорово вишитого або видрукованого матеріялу зі шовку чи бавовни.

Індійці в Америці задержали близькі зв'язки з Індією, яку не тільки відвідують, але теж цікавляться її політикою і підтримують фінансово тамтешні виборчі кампанії. Індія, зі свого боку, дуже прихильно оцінює індійську діяспору. І хоч вона турбувалася, що найкращі таланти виїжджають до Европи і Америки, зараз змінила свою думку: мовляв, ще не все втрачено, бо відкривається можливість користати з економічного і культурного досвіду діяспори.

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Лариса Марчук.
Львів

Жіночі обереги Л. Ліщинського

Цим чоловіком завджи рухала цікавість. Він не живе, не дихає, як не має цікавости. Любарт — це коли вулицями Львова йде вітряк, що розмовляє, при тому жваво жестикулює. Зупиняється біля брами і повідомляє, що тільки вчора тут була підлога, викладена чудовою кахельною плиткою — і зникла. Він зі захопленням розкаже про кожний будинок старого міста, зверне увагу на металеве мереживо бальконів, зупиниться перед маскаронами, вітражами в обшарпаній брамі. Одним словом, за кілька хвилин майстерно відхилить завісу сецесійного Львова. Бо він — дитя цього міста, дитя, люблене мамою, татом... і жінками. Можливо, у декого викличе подив епітет „люблене дитя" — стосовно мужчини, якому 55 років. Так коли хтось змалку виховується в оточенні приязні, пошани, любови, то ступивши у поважні роки, залишається незлобливою, незаздрісною людиною, яку не „дусить жаба". Любарт Ліщинський завжди залишається як той не присвоєний кіт — сам по собі десь на черговім даху.

Отож, опинившись далеко від Львова, у Ню Йорку, він з „роззутими" очима, в пошуках вражень, почав вивчати заокеанське місто. І перекинувши свою мистецьку тайстру через плече, почав вдивлятися з цікавістю у багаті і бідні райони великого міста. І як не дивно, але тут він знайшов таке ж різноголосся націй і народностей, яку у середньовічному Львові, закарбоване це у старих мурах. І ось мандруючи Ню Йорком, він заходив до маленьких крамничок, здебільшого антикварних, знайомився з їх власниками. То були тибетці, афганці, індонезійці, індійці... У тих маленьких крамничках його увагу привернули: різні коралі, ланцюжки, сережки, дзвіночки, хрестики, намистини, монети тощо. Все це мистець почав нагромаджувати і творити з них жіночі прикраси. Правда, не ті, котрі носять всі, а свої, традиційні українські, зокрема виконані в традиції гуцульського намиста — згарди. Мистець обрав традиційну форму національної прикраси. Але використав різні матеріяли, які належать різним народам Африки і Азії. Усі ці неповторні жіночі прикраси він з надхненням витворює в далекій Америці. Вже понад 200 згард виконав мистець і жодна з них не повторюється ні в кольорі, ні у матеріялі.

На виставці у ґалерії „Ґердан" у Львові зібрались 26-го вересня давні добрі друзі Любарта. Вони були раді зустрічі зі старим приятелем, колеґою. Раділи, пригадували і вітали з новим захопленням — гарним, вишуканим доробком — багатою колекцією новостворених стильових згард. Колеґи говорили про вдале поєднання давньої української традиції з розмаїттям чужих матеріялів з інших континентів — каміння, кераміки, міді, срібла, кости тощо. Кожна згарда — це як характер жінки. Ось калинові коралі, зібрані у композицію з двома мідними африканськими масками. Напевно вони гідно прикрасили б статую грізної Медеї. Велика, у кілька ярусів низка коралів з клясичними монетами викликала подив чистотою композиції.

— Цю згарду першою вбрала моя донька Слава на балю, — зауважив Любарт, — отож і на тендітних жінках розкішні речі мають вигляд.

Кожна згарда Любарта Ліщинського спроєктована до характеру і статури жінок, які завжди були своєрідними оберегами у його долі.

Ірина Дибко-Филипчак

Книга-смолоскип в ночах ґеноцидів

II

Відомо, що о. Маркіян Шашкевич записав себе золотими, невмирущими буквами в історії Церкви й літератури, коли вперше дозволив собі на відвагу заговорити українською мовою в українській Церкві до українського народу. Читаючи книгу „Холмщина і Підляшшя", не можна оминути цього роду роздумів. Бо ось на 77-ій стор.: „За часів Володимира Великого до Київської держави також належало і Підляшшя. Церковні парафії, що з'явилися на цій території, підпорядковувалися Турівській дієцезії. Кордон між Польщею і Київською Руссю тоді пролягав по Віслі. Саме тут, у Дорогочині, папський легат Оніс коронував 1253 року Данила Галицького на короля всієї Русі". Чи ця подія в сьогоднішньому Римі не відома? Чи не знає Рим про події 1938 року, коли „кракуси" „руйнували і палили церкви, вночі нападали на українські хати" (із запису спогадів холмщаків, Лідією Левицькою, стор. 18, 19)? Адже і Михайло Грушевський, який і сам народився в Холмі, емоційно оборонив право українського народу на єдність. Він писав: „Холмщина дійсно одвічна українська земля і ніколи не вважалась польською в розумінню етнографічнім: в очах поляків була завжди „Руссю" і належала нарівні з землями Львівською, Галицькою, Перемиською й Сяніцькою, як п'ята земля, до „Руського воєводства", теперішньої Східньої Галичини" (стор. 15). У праці Івана і Романа Крип'якевича „Матеріяли до історії церков Холмщини і Підляшшя" (стор. 134), читаємо у вступі: „Церкви на Холмщині і Підляшші появилися разом з християнством і за часів Київської та Галицько-Волинської держави було їх вже дуже багато. Про це знаємо із діяльности короля Данила, що в одному тільки що заснованому Холмі побудував аж чотири церкви". А дальше бачимо мапу І. Крип'якевича: „Церква Холмщини і Підляшшя" у XIII-XX ст." і на сімнадцятьох сторінках є список церков Холмщини і Підляшшя.

А яка доля цих церков, читаємо на стор. 173: „З 1919 по 1932 рік розібрали, переробили на костели і школи понад 40 будівель. Епоґею досягла акція нищення в 1938 році, коли протягом двох місяців знищено понад 160 церков". Не завагалась рука „християнина" нищити Кивоти зі святими Тайнами, з чудотворними іконами, які не одні попали у польські музеї і доля їхня, як і першої Матері Божої, вивезеної з Безла, що стала „Крульова Польскі".

Тому узявши під увагу зміст книги „Холмщина і Підляшшя" — зміст ґеноциду винародовлювання й мартирології, годі визнати співзвучним зміст епіграфу, взятого з твору Івана Франка:

„Так мине сто літ чи двісті
наші рани заживуть,
Спомини всіх кривд і сварок
У непам'ять попливуть, —
Замість зрад і звад, і сварок
набереться скарб новий
згідних ділань, спільних змагань
і сусідської любови".

Божеська височінь — це вміння пробачити в ім'я „сусідської любови", але хто просив в українців пробачення за все, що було в Холмщині і Підляшші і що досі продовжується в Перемишлі? Чи хтось сказав: „Пробачте за акцію „Вісла"? Ми в епіграфі простягаємо руку до миру, а її й не бачать ні в Польщі, ні в Римі. Тож оправдує себе сказане у „Слові до читачів" Наталії Даниленко: „Мовчимо й терпимо ми українці... а ще уникаємо гніву сусідів". Наче у дусі: „Прости мені жінко, що ти мене била"... Тому, на нашу думку, епіграфом мали б бути слова Івана Франка „Не пора, не пора..."

Холмська чудотворна ікона Божої Матері.

Адже є народ, який пережив у Другій світовій війні жах ґеноциду і заледве чи має на думці, щоб те „у непам'ять попливло". Навпаки, кажуть: „Невер аґейн!". І так, як в школах Америки книги про ґеноцид жидівського народу стали підручником шкільної молоді, так дай Боже, щоб книга „Холмщина і Підляшшя" стала підручником для українських дітей. А коли скажуть

(Закінчення на стор. 3)

Індійці...

(Закінчення зі стор. 2)

Молоде покоління, вже народжене в Америці, цікавиться тим, щоб відвідати Індію і студіювати різні проєкти. Їхні батьки слідкують за проґресивними полегшами економічних реформ і вдержують ощадностеві конта для „нежителів Індії", щоб мати можливість капіталовкладень у приватні бизнеси.

Індійців в діяспорі вважають амбасадорами Індії, бо їхні осяги тільки збільшують гордість країни. По унікальні осяги діяспори часто подають індійські засоби масової інформації. Прем'єр Індії І. К. Ґуйраль у своєму недавному зверненні в американській пресі пояснив, між іншим, що „п'ятдесят років тому Індія, відома давня цивілізація, з'явилась як молода нація... Довгі роки нашої боротьби за свободу і провідна візія Батька нашого народу Магатми Ґанді вщіплювали в нас віру в демократичний і рівноправний спосіб життя. Демократичні свободи країни визволили природні таланти людей, які вписали в сторінки історії піонерський внесок в людське мислення і подвиги".

Книга-смолоскип...

(Закінчення зі стор. 2)

Польща і Росія: „Пробачте!"? Український народ не вміє не пробачити, бо це закодоване споконвіку в його духовості.

Книга збагачена 32 кольоровими знімками саморобних тканин, вишивками народного одягу Холмщини і Підляшшя, народного приладдя. Є знімки з церков, хат, обрядового печива, писанок і „могилки" із написом прізвищ кирилівкою. Та особливо звертають на себе ікони Божа Матір Одігітрія, 1640 року, Холмської Богоматері і Чудотворна ікона Холмської Божої Матері, 1887 року.

В розділі „Духовна культура" є чимало літературних творів, писаних народною мовою Підляшшя і Холмщини, прислів'я і приказки українців Холмщини. І вкінці (стор. 353) — „...Зразки усної поетичної творчости українців Холмщини і Підляшшя, які можуть у подальшому зацікавити дослідників".

Після появи книги відбулась її презентація 12-го травня 1997 року в Києві, в Кобзарській світлиці Українського Дому. Відтак появились рецензії в „Українському Слові", з 29-го травня, авторства Тамари Старченко, і в „Літературній Україні" з 5-го червня, авторства Тамари Сташенко, яка пише: „...Вихід у світ кожної по-справжньому гарної книги — свято. Таке свято видавництво „Родовід" подарувало усім, кому не байдужа доля рідного народу". В „Літературній Україні" читаємо: „Мабуть, не випадково став цей символічний збір — відзначення у ці дні в Польщі сумної дати — акції „Вісла". Відзначуванням дат — даруватимемо пошану і в молитвах, і у вдячності вивчаючи зміст книги, з покоління в покоління, бо ж слід уклінно подякувати добірним науковцям, авторам праць, статтей у книзі „Холмщина і Підляшшя" і спонзором-фундатором за удогіднення, щоб книга стала смолоскипом у темряві призабуття, щоб просвітила, аби „познати" і „випростати хребти"...

Зацікавлених набуттям книги „Холмщина і Підляшшя" просимо звертатися на адресу: Mrs. S. Zmyrkewycz, 288 Perry Str., Elkins Park, Pa. 19027. Ціна 25 дол. + пересилка; чеки просимо писати на: "World Federation of Ukrainian Women's Organizations" WFUWO.

Лекції англійської мови
ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття тридцять шосте

AS YOU LIKE, BOSS!

Сьогодні ми поговоримо про особливості вживання двох усім відомих слів, які мають другі значення. Почнемо з прикметника **like** — подібний, схожий.

They are as like as two peas (in a pod). — Вони схожі як дві краплі води (досл. як дві горошини в стручку).
Like father, like son. (Присл.) — Який батько, такий і син (яблуко від яблуні недалеко падає).
She didn't call me at all; it's not like her. — Вона взагалі не потелефонувала мені; це на неї не подібне.
It's unlike him to be late; he is usually on time. — Запізнюватись — не подібне на нього, звичайно він приходить вчасно.

Дуже часто **like** перекладається на українську словом „як"; в цьому випадку воно стає прийменником або сполучником. Аналізувати ці деталі необов'язково — важливо зафіксувати в пам'яті зразки вживання:
Like his brother , he is very tall. — Як і його брат, він є дуже високим.
Unlike his brother, he is very young. — На відміну від свого брата, він є дуже молодим.
There is no place like home. (Присл.) — Нема то, як вдома.
This is just like old times — people trust each other. — Це — як у старі часи — люди довіряють один одному.
It's a bit like going to the dentist — first you fear, and then you laugh. — Це трохи подібне на візиту до дантиста — спочатку ви боїтесь, а потім смієтесь.

Часто вживаний зворот — **like this — like that** — такий; такого типу; так:
Don't talk to me like that! — Не говори зі мною так!
A friend like this is a real treasure. — Такий товариш — справжній скарб.

Близький зворот — **anything/something/nothing like that**:
He is writing an article on wild animals or something like that. — Він пише статтю про диких звірів або щось тому подібне.
I need a green floor lamp. — We have nothing like that. — Мені потрібен зелений торшер. — У нас немає нічого такого (подібного).

Ще один важливий зворот зі словом **like**:
to feel like doing something — бути не проти (зробити щось)
I feel like watching a movie. — Я б не проти подивитись на фільм.
I don't feel like swimming. — Мені не хочеться плавати.

Коли ми говоримо про слово **like** в значенні „як", треба пам'ятати, що воно ніколи не дублює запитального **how,** зате дуже близьке до слова **as** — „як". Тут треба бути уважним, бо українська мова часто не відрізняє таких відтінків:
as — в якості (людина реально є кимось);
like — подібно (вживається для порівняння).
As his brother, I have to know it. — Як його брат я повинен це знати.
Like his brother, you sleep late. — Як його брат, ви допізна спите.
She works as a model. — Вона працює моделькою.
She dresses like a model. — Вона вдягається, як моделька.

У вживанні слів **as** і **like** є ще одна різниця — **as** ставиться перед цілою фразою, хоча б і дуже короткою (себто там, де присутнє дієслово), а **like** — перед іменником або займенником:
Do as I said. — Роби так, як я сказав.
Do it like me. — Роби так, як я.

Деколи в розмовній мові **like** порушує це і встає „не на своє місце" (себто перед дієсловом), але це вважається нелітературним. Одначе перед невеликою групою дієслів **(verbs of speaking and knowing) like** не ставиться ніколи. Їх зручно запам'ятовувати як групу однотипних виразів із словом **as**:
as you know — як ви знаєте
as I said before — як я вже говорила
as we expected — як ми і сподівались

В розмовній мові у слова **like** є ще одне значення — „нібито" (більш формальний синонім: **as if**):
He acted like he was afraid. — Він поводився так, нібито був наляканим.
You were there! — Like I wanted to be there! — Ти був там! — Як нібито мені того хотілося (бути там)!

Існує ціла група порівняльних зворотів, де вживаються слова **as** і **like**; тут вони „розділили працю" по-іншому:
А) **as** — порівнює прикметник з деяким взірцем:
as cold as ice — зимний, як лід
as light as a feather — легенький, як пір'ячко
as quiet as a mouse — тихий, як миша
В) **like** — порівнює дієслівні звороти із взірцем:
to swim like a fish — плавати, як риба
to sleep like a log — спати, як вбитий (досл. як колода).

Ще один суттєвий момент: коли слово **like** є прийменником, при будуванні питань воно (як і інші прийменники) може опинитися в кінці речення. Наведемо кілька прикладів, дуже важливих з практичної точки зору:
What does he look like? — Як він виглядає?
What is he like? —Що він собою являє? Що це за людина?
What was the weather like when you were there? — Якою була погода, коли ви там були?
We went to this restaurant yesterday. — Really? What is it like? — Ми ходили вчора до цього ресторану. — Дійсно? Ну і який він?

Надіюсь, що я нікого не здивую, сказавши, що **like** може бути й іменником:
They sell books, magazines, and the like. — Вони продають книги, журнали і тому подібне.
Homeopathic treatment is based on the "like cures like" principle. — Гомеопатичне лікування побудоване на принципі „подібне виліковує подібне".
I know well his likes and dislikes. — Я добре знаю його симпатії й антипатії.

Що ж стосується дієслова **like**, завважимо лишень, що інколи воно перекладається дієсловом „хотіти":
After all, do as you like! — В кінці кінців, робіть як хочете!
Ask any questions you like! — Задавайте будь-які питання (які хочете).
Stay here! — As you like, boss! — Залишайтесь тут! — Як хочете (як скажете), шефе!

Слово **like** (в якості прийменника) є частиною „багатошарової" конструкції, яка змальовує відчуття органів чуттів. Найчастіше в ній зустрічається дієслово **"look"** (також у другому значенні) — виглядати:
She looks like a baby. — Вона виглядає, як дитя.
It sounds like a violin. — За звучанням подібне на скрипку.
The wall feels like clay. — Стіна на дотик подібна на глину.

Зверніть увагу, що **look** тут може розумітися дуже широко, як вказівник на можливу подію:
It looks like he won't come. — Виглядає, що він не прийде.

Давня англійська карикатура „обіграла" цю конструкцію:

Офіціянт (дивлячись у вікно):
It looks like rain. — Виглядає на дощ.
Відвідувач (пробуючи суп):
It tastes like rain, too. — Смакує теж, як дощ.

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял переклала та опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

Нове місце Служби Божої в Дейтона Біч

Українське-Американське Товариство в Дейтона Біч, Фла., повідомляє, що Служби Божі будуть відправлені у власному приміщенні Українського Культурного Центру, 1328 Гирст вул. в Дейтона Біч. Служби буде відправляти о. Мирослав Ціздин, парох Української Католицької Церкви св. Марія в Апопці. Служби Божі відбуватимуться першої суботи кожного місяця о год. 4-ій по полудні. За дальшими інформаціями про Українсько-Американське Товариство та громаду в околиці Дейтона Біч слід телефонувати до Володимира Коваля на число (904) 258-3318.

Ділимося сумною вісткою з родиною, кумами, приятелями і знайомими, що в середу, 8-го жовтня 1997 р. в ранніх годинах, ненадійно відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО і БРАТ

бл. п.

ЮРІЙ КУЗЬМОВИЧ

нар. 11-го квітня 1921 р. в Верхраті, повіт Рава Руська

ПАРАСТАС — в четвер, 9-го жовтня 1997 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми (129 E. 7th St. New York).

ПАНАХИДА — в п'ятницю 10-го жовтня о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в суботу, 11-го жовтня 1997 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Юра (22 E. 7th St., New York), а опісля на український католиць-кий цвинтар св. Духа, Гемптонбург, Н.Й.

Залишені в глибокому смутку:
дружина — ПАРАНЯ
дочка — ЄВГЕНІЯ з чоловіком ОРЕСТОМ БЛАГИМ
внучки — ЛАРИСЯ та УЛЯНА
брат — ОЛЕКСА з родиною у Франції
братова — МАРІЯ з родиною у Польщі
племінник — БОГДАН КУЗЬМОВИЧ з родиною в Польщі
та ближча й дальша родина в Україні, ЗСА, Канаді, Польщі, Фраціії, Австрії та Бразилії.

Ділимося болючою вісткою, що у вівторок 7-го жовтня 1997 року, з волі Всевишнього, проживши 88 літ, відійшов у вічність наш найдорожчий ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

д-р права

бл. п.

Юрій ГЕРМАН

ПАРАСТАС у четвер 9-го жовтня 1997 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Лейкв'ю Меморіял Гом (371 Лейкв'ю Авеню, Клифтон, Н. Дж.).

БОЖЕСТВЕННА Літургія у п'ятницю 10-го жовтня 1997 р. о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Миколая. (Президент Стріт, Пассейк, Н. Дж.), а опісля останки покійного будуть поховані на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, ПА.

У глибокому смутку залишені:

дочка — РОКСОЛЯНА СІРА з чоловіком БОГДАНОМ
син — ЯРОСЛАВ з дружиною ЛЯРИСОЮ
внуки — АРЕТА СІРА-КУРІЦА з чоловіком ЮРІЄМ
— БОГДАН СІРИЙ
— ТАМАРА СІРА
— НАТАЛКА ГЕРМАН
— БОГДАН ГЕРМАН
правнуки — ДІЯНА і ВІКТОРІЯ КУРІЦИ

Д-р В. Борисенко...

(Закінчення зі стор. 1)

відає нам, що завдяки польським науковим силам вона здобула багато архівного матеріялу, зуміла підібрати велику кількість співробітників і то з усіх усюдів, як бачимо із списка співавторів поодиноких статтей у збірці.

Збірка мала вже свої дуже успішні презентації в Києві, Львові та обширні рецензії в „Літературній Україні", „Українському Слові", у „Свободі", таких авторів як Л. Храплива-Щур, Микола Жулинський чи Тамара Старченко.

Наші гості розповідають, що завдяки успішній презентації в Україні відома радієва та телевізійна співробітниця Христина Стебельська виконала дуже успішний фільм для телевізії, а інші можливості все ще не вичерпані.

Питаємо нашу гостю з Києва яке тепер поставила собі завдання, завершивши так успішно цю довголітню працю і співпрацю. Її відповідь — бажання продовжувати досліди над тим тереном України, а видану книжку поширити.

Тут втручується у розмову Н. Даниленко, завдяки фондам якої ця праця видана. Вона пояснює, що після того як перших 50 примірників передала до СФУЖО, а других 50 до СУА, тепер старається поширити книжку по бібліотеках і то так в Польщі, як Україні та на Заході. Вона підкреслює, що дивним збігом обставин, а може Божим провидінням, завдячує це, що цей збірник підготований з такою любов'ю та сантиментом до Холмщини і Підляшшя появився саме тепер, коли ціла українська спільнота відзначує 50-річчя сумної „Акції Вісла", жертвою якої впали особливо мешканці так Холмщини, як і Підляшшя.

А ми в редакції уважаємо, що таким самим дивним збігом обставин відвідини двох жінок, яким завдячує українська спільнота — це виїмкове видання відбулося рівночасно із відвідинами організаційної групи „Акції Вісла", що підготовляє відзначення цієї сумної річниці в Ню Йорку.

Так „Акція Вісла" відбилася одного дня широким відгомоном в редакційних кімнатах. Відзначення в Ню Йорку відбудеться напевно успішно, а збірник „Холмщина і Підляшшя" залишається назавжди, як доказ відданости і праці двох людей, що своїм завзяттям залишили тривкий доказ сумної долі українських земель та матеріяльної й духовної культури мешканців Холмщини і Підляшшя.

ДОВГОЖИТЕЛЬ

Вінниця. — Мешканцеві міста Григорієві Сторожукові сповнилося 106 років. Він народився у селі Бугакові, Немирівського району у малоземельній селянській родині. Усе життя влітку працював на полі, а взимку в кузні. Під час Другої світової війни загинули обидва його сини. З виходом на пенсію живе з донькою у Вінниці, у колі внуків та правнуків. Секрет свого довголіття пояснює працею та любов'ю до людей і до пісень. Ювілята привітали з днем народження керівники місцевої влади, а він подякував їм піснею.

РХП ФОРМУЄ ХРИСТИЯНСЬКИЙ БЛЬОК

Київ (УНІАР). — Республіканська Християнська Партія заявила про початок створення багатопартійного християнського виборчого бльоку і запропонувала взяти участь у його створенні Християнському Народному Союзові, Демократичній Партії України та Українській Селянській Демократичній Партії. Про це повідомив журналістів народний депутат Микола Поровський, покликаючись на підсумки засідання центрального проводу РХП. „Перебуваючи в конструктивній опозиції до влади, РХП та її лідер вважають, що на виборах-98 партія та створений нею виборчий бльок зіграють ролю третьої сили, до якої виявлять прихильність ті, хто не схоче голосувати ні за лівих, ні за Народний Рух", — заявив М. Поровський.

ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ (ОБВУА)
У глибокому смутку повідомляємо наших членів і українську громаду, що 19-го вересня 1997 р. на 99-му році життя відійшов у вічність останній „могікан" Легіону Українських Січових Стрільців

бл. п.

ТЕОДОР БАБ'ЮК

бунчужний Легіону Українських Січових Стрільців, вояк Української Галицької Армії й Армії Української Народної Республіки, та учасник бойових дій УПА в Карпатах, довголітній голова Відділу ОБВУА у Рочестері, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві Богоявлення Господнього в Рочестері 22-го вересня 1997 р.

ПОХОРОНЕНО покійного 23-го вересня 1997 р. на українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вельмишановному синові Миронові та родині незабутнього Побратима висловлюємо наші глибокі співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБВУА

Ділимося сумною вісткою, що 2-го жовтня 1997 р. упокоївся у Бозі, проживши 89 років наш дорогий ТАТО, ДІДО і СТРИЙКО

бл. п.

інженер-лісник

БОГДАН ПЕТРІНА

спортовець, пластун і громадський діяч
нар. у Стрию, Україна

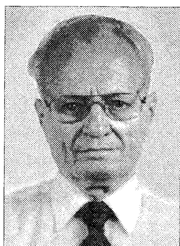
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в похоронному заведенні Мандзюка і у церкві св. Йосафата у Воррен, МІ. 10-го і 11-го жовтня 1997 р., а опісля на цвинтарі Воскресіння.

Залишив у смутку:
сина — АНДРІЯ з дружиною ІРЕНОЮ
внуків — МАРКІЯНА
— ХАРИТЮ з мужем КЕВИН СВІРІ
— ДЕНИСА
стриєчних — ОРИСЮ ДЖАНСОН з родиною
— БОГДАНА і ДАҐМАР з родиною
— РОМАНА з родиною
— ОМЕЛЯНА і ДАНУСЮ з родиною в Стрию
— МАРІЮ ХАРИНУ з родиною
— ІРЕНУ ОСТРОВСЬКУ
— ЛЮБУ і БОГДАНА МЕДИЦЬКИХ з родиною.

Вічна йому пам'ять!

Подружжя Двояків отримало президентські нагороди

К. Двояк

С. Двояк

Чесна праця, сумлінність, скромність, зичливість, доброзичливість, жертвенність, а передусім всестороння моральна й матеріяльна допомога українським церквам і організаціям, палкий патріотизм завжди були життєвим дороговказом взірцевої української родини, Степана і Катрусі Двояків. Ми могли б без труду навести десятки прикладів, щоб підтвердити вище сказане, але сьогоднішній репотраж має іншу мету.

Степан Двояк, уродженець Івано-Франківщини, прибув до ЗСА 1949 року, 20-літнім юнаком і замешкав в місті Меріян, Інд. Вже наступного року відкриває своє власне підприємство, в котрому деякий час працює сам один. В 1951 році одружується з чарівною буковинкою Катрусею Гонтарук. Починається нова сторінка життя.

Завдяки спільній, чесній і наполегливій праці підприємство скоро розвивається. Вже в короткому часі родинні фірми Двояків „Супіріор кемікал саплай" і „Двояк ріелті" затруднюють понад сотню робітників, що накладає на подружжя ще більше зобов'язань. Однак праця в підприємствах не затьмарює громадські почування та родинні обов'язки. Коли Всевишній благословив діточками, то подружжя Двояків завжди знаходило час і силу, щоб возити їх двісті миль в одну сторону до школи українознавства в Чикаго. Ближче такої школи не було. Справді тихий героїзм.

В 1991 році прийшов довго очікуваний день — проголошення відновлення української держави. Подружжя Двояків поважно застановилось, як допомогти українській державі утвердитись, українському народові стати на ноги. Керівництво родинними фірмами передають дочкам, для того вони мають відповідну освіту і досвід, а за собою залишають консультацію і в конечності потрібну допомогу. Самі всецілo віддаються праці для України.

Доцінюючи важливість шкільництва й професійности, подружжя Двояків вибрало Національний Аграрний Університет в Києві й розпочали давати йому практичну допомогу. Напочатку фінансували закуп комп'ютерів та ряд підручників з питань ринкової економіки тощо. Опісля зорганізували фінанси для поїздки представників адміністрації та вчених НАУ для встановлення ділових і творчих контактів з рядом університетів ЗСА. У висліді цих контактів сьогодні дипломи НАУ визнає університет стейту Огайо.

Згодом подружжя Двояків знайшло фінанси й зорганізували поїздку для майже 100 студентів і аспірантів НАУ на стажування в ЗСА. Стажування проходило в університетах Індіяни, Айови, Огайо та Луїзіяни. Рівночасно подружжя Двояків знайшли фонди на поїздку 53-ом студентам ЗСА на стажування в Національному Аграрному Університеті в Києві.

Одним із важливих вкладів подружжя Двояків — це реорганізування харчування для студентів НАУ. Вони вклали суму 200,000 дол. і створили спільне підприємство „Бест-продактс". Згадане підприємство відкрило ресторан, пекарню і м'ясарню. Всі вище подані підприємства працюють на терені НАУ та обслуговують студентів і професорів університету. Харчові продукти цих підприємств дорівнюють світовим стандартам, а звідти подають, що студенти НАУ, споживаючи харчові продукти „Бест-продактс", витрачають на харчі одну третю менше, як студенти в інших київських університетах. Та на особливу увагу заслуговує те, що подружжя Двояків прибуток з діяльности своїх київських підприємств віддає на безкоштовне щоденне триразове харчування студентів-сиріт і частинно студентів напів-сиріт, які матеріяльно малозабезпечені. Це справді добром налите серце.

Належно оцінюючи доброчинну діяльність подружжя Двояків, Президент Національного Аграрного Університету д-р Дмитро Мельничук та ректорат НАУ, на одному зі своїх засідань рекомендували подружжя Двояків для нагородження почесною відзнакою Президента України, орденом „За заслуги" третього ступеня. Рекомендацію підтримав амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак.

Під час 2-го Всесвітнього форуму українців у Києві Президент України Леонід Кучма в Маріїнському Палаці вручив орден „За заслуги" С. Двоякові, а за неприсутню К. Двояк орден прийняла їхня дочка Вікторія. Щиро вітаємо й поздоровляємо зі заслуженими нагородами.

У висліді ділових і навчальних зв'язків НАУ з американськими університетами, в американському інтелектуальному світі значно зросло бажання пізнати ближче Україну. Центр міжнародних програм університету Айова оголосив широкі курси українознавства, на котрі зголосилося понад 170 студентів. Поміж зголошеними майже немає українців.

Викладачами на курсах мають бути двоє англомовних професорів Інституту українознавства Київського Університету ім. Тараса Шевченка, для котрих подружжя Двояків загарантувало перебування в Америці. Це ще один гарний вчинок подружжя Двояків.

Василь Коршівський

РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ в Маямі, минулого вівторка, 7-го жовтня заявили, що очолять кубинських прочан-втікачів, які хочуть побачити Папу Івана Павла II під час його відвідин Куби наступного року. Паломники поїдуть до Гавани, столиці Куби, перебуватимуть впродовж двох днів на люксусовому пасажирському кораблі, який має місце на 1,000 осіб і будуть учасниками Служби Божої, котру відправить Папа Іван Павло II на громадській площі столиці. Заплановане паломництво вже викликало гострі дебати в Маямі серед чисельної американсько-кубинської та кубинської еміґрантської громад, деякі члени яких уважають, що таке паломництво буде тільки козирем для президента Фіделя Кастро. Єпископи зазначують, що заплановане паломництво є релігійною, а не політичною справою.

У ювілей 75-ліття проф. д-ра о. А. В. Пекара, ЧСВВ

О. Атанасій В. Пекар, ЧСВВ

Монахи Чину Св. Василія Великого вже в добі Київської Руси-України своєю творчою працею клали основи для церковної та світської писемної культури в тодішній нашій державі. Культурне життя тої доби зосереджувалось в монастирях від них виходило далі в світ. Досі відомі пам'ятники, як: „Слово о Полку Ігоревім", „Києво-Печерський Патерик", „Руська Правда", „Изборник Святослава" та ін. Ці шедеври ставали відтак основою не тільки української, але й світової культури.

Карпатська Україна була відділена від матірного пня — Руси-України протягом яких 25 генерацій, і за всю цю добу, всупереч жорстокій мадяризації, особливо від XVIII ст., в тяжкій боротьбі зуміла зберегати свою національну ідентичність, релігію та звичаї. Церковне життя все підлягало мадяризації в тих самих розмірах, що і національнокультурне. Жорстока мадяризація довела край до того, що в 1918 році не було в краю ні одної русько-української школи, і Мадярщина вже готувала для нас національний похорон. Упадком Австро-Угорщини в 1918 році відживив національно наш край і настав похорон мадярської окупації. Отець А. Пекар належить своїм віком до першої української генерації після упадку Австро-Угорщини.

Отець Атанасій Василь Пекар, ЧСВВ, народився в Перечині, Карпатська Україна, 1-го березня 1922 року, хресне ім'я Василь, монаше — Атанасій. Батько — Атанасій, залізничник, мати — Василиха. Скінчив 5 нормальних кляс в рідному селі, матурував у гімназії в Ужгороді, в 1940 році подався на філософічні й богословські студії до Української Папської Семинарії св. Йосафата в Римі, де був висвячений на священика 24-го березня 1946 року. Богословські студії завершив докторатом, оборонивши тему: „Канонічне створення Мукачівської Єпархії 1771 року" по-латині, вийшла друком у Римі 1956 року.

У 1948 році із-за окупації Карпатської України совєтами висланий на душпастирську працю між закарпатських еміґрантів в Пітсбурґзькій єпархії, ЗСА. В 1950 році став професором новоствореної духовної семинарії свв. Кирила й Методія у Пітсбурґу, Па. В 1956 році ювілят вступив до Чину Св Василія Великого і свою пробу відбув у Мондері, Канада. Як монах-василіянин спочатку викладав у монастирській школі в Мондері українську мову й літературу, а відтак виховником василіянського монашого доросту в монастирі св. Йосафата в Гленкові, Н. Й. (1964-1967).

Після поновної душпастирської праці між закарпатцями в Юніонтавні, Па. (1947-1970), був знову призначений на професора і заразом духовника семинарії св. Кирила й Методія в Пітсбурґу, Па. (1970-1978), звідкіля був 1978 року покликаний до Риму, де протягом 4-ох років працював в українській секції Ватиканського радіо. В 1982 році був призначений професором і духовником семинарії св. Йосафата у Вашінґтоні, Д. К., а в 1992 році загальними зборами ЧСВВ був вибраний на першого дорадника Головної Управи Василіянського Чину і заступника Головного Настоятеля, тобто Протоархимандрита в Римі на 4-річний термін. Скінчивши свій 4-річний термін в Римі в серпні 1996 року, не вернувся до монастиря св. Йосафата у Гленкові, Н. Й., призначений духовником і викладачем для василіянського доросту, тобто кандидатів до монашества.

Ювілят, як середньошкільний студент, був діяльний при філії Т-ва „Просвіта" в Перечині, при драматичному гуртку; при українському Пласті за Карпатської України був кошовим. До письменницької праці взявся ще як студент середньої школи, коли відчув у собі релігійне покликання і появилась його перша праця в Пряшеві в 1948 році на тему: „Св. Тереня від дитятка Ісуса" (стор. 64). До свого дальшого життєвого фаху ювілят приготовлявся дуже основно, що є слідно з тем, опрацьованих ним праць та їхньої появи в часовій послідовності. Закінчив студії в 1947 році в Римі докторатом на історично-правну тему.

Осамостійнення Мукачівської Єпархії в 1771 році сталося на домагання цісаревої Австрії Марії Тереси у Ватикані. Між яґерським мадярським єпископом та мукачівським велася завзята боротьба в обвинуваченні мукачівського єпископа Івана Брадача. Не було легкою справою боротись в той час проти впливу мадярських магнатів у Ватикані. Єп. Брадач вислав до Відня свого генерального вікарія, архидиякона Андрія Бачинського, якому вдалося дістати авдієнції у цісаревої Марії Тереси, який представив правдиво цілу справу. Цісарева звернулася 12-го травня 1770 року до папи Климента XIV, який остаточно усамостійнив Мукачівську єпархію. В книзі ювілята є джерельно представлені злобно видумані „докази" мадярських єпископів-магнатів проти українського владики. Яґерські єпископи свою негідну поведінку старалися виправдати видуманими обвинуваченнями Єп. Брадача.

В ЗСА ювілят часто дописував до журналів і газет (досі — 420 статтей на різні теми), як теж опублікував 22 книжечки-брошури (від 64-88 сторін), між якими слід згадати: „Василіянин-Ісповідник єп. П. Ґойдич, ЧСВВ" в 1961 р., „Владика-Мученик Т. Ромжа" (1262), „Єп. Василій Великий" (по-англійськи, 1963), „Єп. Йосафат — Апостол З'єднання" (1964), „Наше минуле й теперішнє" — по англійськи — „Історія Закарпатської Греко-католицької церкви в ЗСА", (1968), „Наша слов'янська спадщина" (1969).

З численних науково-історичних розвідок важливіші: „Мукачівський єп. Петро Гебей" (1971), „Реформа оо. Василіян на Закарпатті" (1971), „Єром. Анатолій Кралицький, як історик" (1974), „Історія закарпатських Василіян" (1982), „Оо. Василіяни в Америці" (1982), „Мукачівський єпископ Іван Брадач" (1983), „Мукачівський єп. Йосиф Декамеліс" (1988), „Києво-Печерський Патерик" (1992), „Мукачівська єпархія і Галицька метрополія" (1992), „Іпатій Потій — провісник з'єднання" (1996), „Ужгородська унія та її творці" (1996), „Мукачівський єпископ Василь Попович" (1996), „Протоігумен Й. Хома, ЧСВВ" (1996) тощо.

Із часових появ праць ювілята виходить, що він розробив собі власну часову схему і після неї працював. Є подивугідним, скільки праць було виготовлених в помірно короткому часі автором та які відповідальні зобов'язання доводилось йому в тім часі виконувати. Саме таку часову схему і для політичної наукової праці було б вказаним розробити, щоб ми політично не добігали — завше за часом для державного характеру наукових праць.

З нагоди особливо важливих двох історичних подій, а саме: 400-ліття та 350-ліття Ужгородської Унії появився монументальний твір „Analecta OrdinisS. Basilii Magni, Anno CCCC Unionis Berestensis et CCCI. Unionis Uzhorodiensis, Romae, 1996" (556 стор.), під редакцією і більшу частину опрацювання ювілятом, в якій є науково доказані наші первісні юнійні права та церковні звичаї. Той факт, що після звільнення Закарпаття від мадярської окупації саме Чин Св. Василія Великого обновив свою історичну місію на Закарпатті, не є випадком, а радше науково доведеним історичного характеру соборно-державним явищем, яке живе в душі закарпатських українців, які впродовж довгих століть були відокремлені від матірного кориння — Руси-України.

А нашому ювілятові зі щирого серця кличемо: на дальші многі, щасливі, здорові й продуктивні літа!

Д-р В. Шандор

Є. Марчук...

(Закінчення зі стор. 1)

міки, сказав Є. Марчук, а міністер фінансів, лейборист Гордон Бравн, розробив бюджет, який приголомшив усіх твердістю. Уряд Тоні Блера не лише відмовився від збільшення соціяльних витрат, а й проголосив запровадження платні в університетах. Застереження, що від оплати буде звільнено студентів з малозабезпечених родин, не заспокоїло нікого. Консерватисти на таке не відважувалися, зазначив Є. Марчук.

Одна сторінка	$120.00
Пів сторінки	75.00
Чверть сторінки	45.00
Одна восьма сторінки	25.00